

**Bijlage 1 bij Statenmededeling Implementatie Wet
natuurbescherming: Uitgangspunten voor de Verordening
natuurbescherming**

**Uitgangspunten inzake gebiedsbescherming (Natura 2000),
soortenbescherming, faunabeheer en bescherming houtopstanden**

1. Uitgangspunten voor Natura 2000

Natura 2000 - Uitgangspunten Verordening natuurbescherming	
1	Beleidsneutraal: <ul style="list-style-type: none"> - Verordening stikstof en Natura 2000; - Vrijstelling van de vergunningplicht voor beweiden en bemesten; - Vrijstelling van de vergunningplicht voor beregening uit grondwater.
2	Nieuw: n.v.t.

Samenvattende tabel onderdeel Natura 2000

Op basis van de huidige Natuurbeschermingswet 1998, zijn Provinciale Staten bevoegd algemene regels te stellen om verslechtering van de kwaliteit van de door voor stikstof gevoelige habitats in een Natura-2000 gebied te voorkomen en de in de beheerplannen beschreven resultaten te verwezenlijken. Deze bevoegdheid blijft ongewijzigd. De op basis hiervan vastgestelde Verordening stikstof zal daarom technisch geïntegreerd worden in de Verordening natuurbescherming. De beoogde beleidsherziening zal via een separaat traject verlopen.

Provinciale Staten zijn tevens bevoegd ten aanzien van andere aspecten dan stikstof algemene regels te stellen ter bescherming Natura 2000-gebieden. Uitgangspunt is dat hiervan op korte termijn (tot 1 januari 2017) geen gebruik gemaakt zal worden.

Nieuw in de Wnb is dat Provinciale Staten via een verordening vrijstelling kunnen verlenen van de vergunningplicht als op voorhand kan worden uitgesloten dat deze activiteiten de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen aantasten. Uitgangspunt is dat we de huidige vrijstellingen beleidsneutraal integreren in de Verordening natuurbescherming. Dit betreft twee vrijstellingen:

1. Vrijstelling voor beweiden en bemesten

In 2016 heeft het rijk een vrijstelling voor beweiden en bemesten vastgesteld. Deze vrijstelling geldt momenteel landelijk en is met instemming van de provincies door het rijk vastgesteld. De onderbouwing voor deze vrijstelling is ontleend aan de PAS. Om administratieve en bestuurlijke lastenverzwaring te voorkomen is het

uitgangspunt om de vrijstelling te continueren en beleidsneutraal over te nemen in de Verordening natuurbescherming.

2. *Vrijstelling voor beregening uit grondwater*

In 2014 hebben de waterschappen nieuw en flexibeler beregeningsbeleid vastgesteld. Dit nieuwe beregeningsbeleid van de waterschappen is tot stand gekomen op basis van een passende beoordeling. Omdat hiermee aan de eisen van de huidige Natuurbeschermingswet 1998 werd voldaan, hebben Gedeputeerde Staten in 2014 een beleidsregel vastgesteld, die - samengevat - inhoudt dat als agrariërs beregen conform het door de waterschappen vastgestelde beregeningsbeleid, een vergunning in het kader van natuur niet vereist is. Omdat Provinciale Staten op basis van de Wnb bevoegd zijn, vrijstelling te verlenen voor activiteiten, is het wenselijk dat de beleidsregel wordt geïntegreerd in de Verordening natuurbescherming en dat hiermee de huidige vrijstelling wordt gecontinueerd.

In het Provinciaal Milieu- en Waterplan is opgenomen dat wij ons als verantwoordelijke voor het strategisch grondwaterbeleid commitment hebben gegeven aan dit nieuwe beregeningsbeleid van de waterschappen. Dit onder de voorwaarde dat het geen verdrogend effect heeft op de ecologische waarden in de Natura 2000-gebieden en de natte natuurparels.

2. **Soortenbescherming**

Soorten - Uitgangspunten Verordening natuurbescherming	
1	Beleidsneutraal: grotendeels overnemen van huidige vrijstellingen van het rijk
2	Nieuw: <ul style="list-style-type: none">- Voor een beperkt aantal rode-lijst soorten die landelijk in een ongunstige staat van instandhouding verkeren, geldt dat deze op basis van de criteria uit de Wnb niet langer vrijgesteld kunnen worden;- Voor een soort die momenteel niet onder de landelijke vrijstelling valt, geldt dat deze vanwege de landelijk gunstige staat van instandhouding wel vrijgesteld kan worden;- GS kunnen de lijst met soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt wijzigen.

Samenvattende tabel onderdeel soorten

Provinciale Staten zijn bevoegd vrijstelling te verlenen voor het doden, vangen en verstoren van beschermde soorten in relatie tot bepaalde in de wet genoemde belangen. Het gaat hierbij om soorten die overal kunnen voorkomen, ook buiten natuurgebieden zoals in stedelijk gebied. Het kan hierbij gaan om ruimtelijke ingrepen (zoals de aanleg van wegen, windmolenparken of bouw- en sloopwerkzaamheden) en bestaand gebruik en onderhoud (zoals natuurbeheer en landbouw).

Uitgangspunt bij het verlenen van vrijstellingen is om dit zo beleidsneutraal mogelijk te doen. Dat wil zeggen dat de vrijstellingen die momenteel gelden op basis van de huidige Flora- en faunawet zo veel mogelijk gecontinueerd worden. Een wettelijke eis hierbij is dat vrijstellingen alleen mogelijk zijn als zeker is dat de gunstige staat van instandhouding van de dier- en plantensoorten niet in het geding is.

Alterra heeft onderzocht of de huidige vrijstellingslijst gecontinueerd kan worden. Dit is grotendeels het geval. Enkele soorten die momenteel nog landelijk zijn vrijgesteld betreffen rode lijst soorten waarbij de populatie afneemt (bunzing, wezel, hermelijn). Voor deze soorten is het uitgangspunt om deze betere bescherming tegen o.a. ruimtelijke ingrepen te bieden en deze daarom niet langer vrij te stellen. Bij een overtreding van verbodsbepalingen is dan een ontheffing nodig.

Voor soorten die op basis van de huidige landelijke regelgeving niet zijn vrijgesteld, maar die landelijk in een gunstige staat van instandhouding verkeren, zullen we aanvullend vrijstellen. Dit betekent dat de vrijstellingslijst kan worden uitgebreid met het wild zwijn.

3. Faunabeheer (jacht, populatiebeheer en schadebestrijding)

Faunabeheer - Uitgangspunten Verordening natuurbescherming	
1	<p>Beleidsneutraal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Algemene eisen aan de Faunabeheereenheid zoals de omvang van het werkgebied en de loketfunctie van de FBE; 2 Algemene eisen aan de inhoud van het Faunabeheerplan zoals die nu gelden op basis van landelijke regelgeving; 3 Vrijstelling voor het verstoren van bepaalde beschermde diersoorten; 4 Toestaan van één-op-één beheermethode voor wilde zwijnen; 5 Eisen aan het indienen van een verzoek om tegemoetkoming in schade.
2	<p>Nieuw:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Uitbreiding vrijstellingsmogelijkheden voor doden van schadeveroorzakende dieren en overlastbestrijding. Deze bevoegdheden worden vooralsnog, vanwege het ontbreken van een noodzaak, momenteel echter nog niet benut; 2 Eisen aan het bestuur van de Faunabeheereenheid; 3 Aanwijzing van middelen waarmee diersoorten verstoord, gevangen of gedood mogen worden (vooralsnog alleen middelen voor het doden van de woelrat) 4 Eisen aan Faunabeheerplan, onderdeel jacht; 5 Eisen aan Wildbeheereenheden; 6 Delegatiebepaling voor GS, zodat GS - indien noodzakelijk - tijdig kunnen ingrijpen via een wijziging van de bijlage.

Samenvattende tabel onderdeel Faunabeheer

De positie van de Faunabeheerheid is in de Wnb versterkt. Nieuw in de Wnb is dat in het bestuur van de Faunabeheereenheid niet alleen jachthouders vertegenwoordigd moeten zijn, maar ook maatschappelijke organisaties. Dit vergroot een transparante aanpak. Ook de rol van het door de Faunabeheereenheid op te stellen Faunabeheerplan wordt groter omdat deze niet alleen voorziet in de beschrijving van een planmatige aanpak voor populatiebeheer, maar in een samenhangende beschrijving van populatiebeheer, schadebestrijding en de uitoefening van de jacht. Provinciale Staten kunnen eisen stellen aan de Faunabeheereenheid, het Faunabeheerplan en de Wildbeheereenheden. Daarnaast zijn Provinciale Staten, net als op basis van de huidige regelgeving, bevoegd vrijstelling te verlenen voor verbodsbepalingen.

Beleidsneutrale uitgangspunten

In de nieuwe Verordening zullen we de huidige provinciale en de per 1 januari 2017 te vervallen landelijke regelgeving beleidsneutraal integreren in de Verordening natuurbescherming. Dit betekent dat de algemene eisen die nu landelijk aan de Faunabeheereenheid en het Faunabeheerplan zijn gesteld beleidsneutraal zullen overnemen. Dit geldt ook voor de huidige provinciale Vrijstellingsverordening ex art 65 Flora- en faunawet. Kanttekening hierbij is dat op basis van de Wnb een aantal verbodsbepalingen niet langer van toepassing zijn en de noodzaak (en de mogelijkheid) voor een provinciale vrijstelling daardoor ontbreekt. Dit betekent dat de nieuwe vrijstellingslijst aanzienlijk korter zal zijn dan de huidige vrijstellingslijst zonder dat dit leidt tot een administratieve of bestuurlijke lastenverzwaring. Tot slot is een nieuw element in de Wnb dat PS bij verordening de één-op-één beheermethode¹ voor wilde zwijnen kunnen toestaan. Gedeputeerde Staten kunnen deze methode nu, onder voorwaarden, toestaan. Uitgangspunt is om dit te continueren onder de voorwaarde dat deze methode conform een door Gedeputeerde Staten goedgekeurd Faunabeheerplan wordt uitgevoerd.

Tot slot wordt voorgesteld de eisen die het Faunafonds momenteel stelt aan het indienen van een verzoek om tegemoetkoming in schade beleidsneutraal over te nemen.

Nieuwe onderdelen

Een belangrijk uitgangspunt in de Wnb is dat in het bestuur van de faunabeheereenheid maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd zijn die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Uitgangspunt bij de voorbereiding van de Verordening natuurbescherming is dat het een primaire verantwoordelijkheid is van het bestuur van de Faunabeheereenheid om zorg te dragen voor een brede, maatschappelijke samenstelling. Voornemen is wel om een bestuursreglement verplicht te stellen dat de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft.

¹ Methode waarbij één persoon dieren opzettelijk verontrust met het oogmerk deze dieren binnen het schootsveld van één geweerdrager te drijven, opdat deze de dieren kan doden, en waarbij geen hond wordt ingezet.

De landelijke eisen die op basis van de huidige landelijke regelgeving aan de inhoud van een faunabeheerplan zijn gesteld, worden in de Verordening natuurbescherming grotendeels beleidsneutraal overgenomen. Een nieuw element in de Wnb is dat ook de jacht conform het faunabeheerplan moet worden uitgevoerd. Op basis van de Wnb zijn jachtaktehouders verplicht gegevens aan de Faunabeheereenheid te verstrekken over de aantallen dieren die zij hebben gedood en de aan de jachthouder gerichte verplichting tot het handhaven van een redelijke wildstand. Voornemen is om op deze aspecten nadere invulling te geven in de Verordening natuurbescherming, waarbij wordt opgemerkt dat de Provinciale Staten niet bevoegd zijn de jacht te verbieden of te beperken.

Een nieuwe verplichting op basis van de Wnb is dat bij het verlenen van vrijstellingen ook de middelen, installaties of methoden aangewezen dienen te worden waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood. Bij de aanwijzing van die middelen zal rekening worden gehouden met het zoveel mogelijk beperken van nadelige gevolgen voor het welzijn van dieren.

De mogelijkheid om vrijstelling te verlenen in overlastsituaties binnen de bebouwde kom is ook nieuw ten opzichte van de huidige regelgeving. Uitgangspunt voor de Verordening natuurbescherming is dat gebruik kan worden gemaakt van de vrijstelling op basis van een door de gemeente vast te stellen soortenbeheerplan dat de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft.

Om de Verordening natuurbescherming toekomstbestendig te maken, is het uitgangspunt dat in de Verordening natuurbescherming de kaders op hoofdlijnen staan. De uitwerking van deze kaders wordt grotendeels opgenomen in de bijlagen bij de verordeningen die Gedeputeerde Staten kunnen wijzigen. Dit betreft de aanwijzing van soorten die ter bescherming van bepaalde belangen (zoals voorkoming van landbouwschade of overlast) opzettelijk verontrust of gedood mogen worden, de aanwijzing van middelen en methoden waarmee dieren verstoord, gevangen of gedood mogen worden en de voorschriften die daarbij gelden. Op dit moment is er geen aanleiding de huidige vrijstellingen uit te breiden.

4. Houtopstanden

Houtopstanden - Uitgangspunten Verordening natuurbescherming	
1	Beleidsneutraal: overnemen van huidige uitvoeringsregelgeving rijk.
2	Nieuw: twee nieuwe vrijstellingen: <ul style="list-style-type: none"> - Vellingen op oevers van natuurlijke vennen; - Vellingen indien noodzakelijk voor uitvoering van een werk, én mits planologische compensatie is vereist o.b.v. Verordening Ruimte.

Samenvattende tabel onderdeel Houtopstanden

Het rijk heeft de huidige Boswet grotendeels beleidsneutraal geïntegreerd in de Wnb. Vanuit het principe decentraal-tenzij komt de uitvoeringsregelgeving van

het rijk te vervallen. Deze bevoegdheid wordt gedecentraliseerd aan provincies. Dit betekent dat PS de volgende verordenende bevoegdheden krijgen:

- stellen van eisen aan de wijze waarop meldingen voor het vellen van houtopstanden moeten worden ingediend bij Gedeputeerde Staten;
- stellen van eisen aan de wijze waarop men aan de herplantverplichting moet voldoen;
- stellen van eisen aan de mogelijkheden voor een ontheffing van de meldings- en herplantplicht (bijvoorbeeld in het kader van omvorming van bos naar een ander natuur(doel)type zoals heide).

Omdat de huidige uitvoeringsregelgeving van het rijk in de praktijk goed functioneert voor zowel initiatiefnemers als het bevoegd gezag (nu deels rijk en deels GS; o.g.v. Wnb volledig GS), is het uitgangspunt om de huidige uitvoeringsregelgeving zo beleidsneutraal mogelijk te integreren in de Verordening natuurbescherming.

Van dit uitgangspunt wordt op twee punten afgeweken. Uitgangspunt is om twee onderdelen, waar in de huidige situatie nog een ontheffing voor nodig is, een vrijstelling op te nemen in de Verordening natuurbescherming. Dit betreft een vrijstelling voor:

- het vellen van houtopstanden op oevers van natuurlijke vennen.
- Het vellen van houtopstanden als dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van een werk, zoals de aanleg van een weg, mits daarvoor planologische compensatie is vereist op basis van de Verordening Ruimte 2014.